

LIEVEGEM LANGSWEG

Archeologienota: Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 1317

Titel

Archeologienota Lievegem Langsweg: Programma van maatregelen

Auteur(s)

Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2023-202

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2023E212

Plaats en datum

Beerse, 26/06/2023

INHOUD

blnhoud.....	2
1 Administratieve gegevens	3
1 Gemotiveerd advies	4
1.1 Aanleiding vooronderzoek	4
1.2 Resultaten vooronderzoek	4
1.3 Afweging noodzaak verder onderzoek	5
2 Programma van maatregelen	6
3 bibliografie	7

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2023-202
Projectcode Onroerend Erfgoed		2023E212
Locatie	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Lievegem
	Deelgemeente	Waarschoot
	Straat	/
Kadastrale gegevens	Gemeente	Lievegem
	Afdeling	4 (Waarschoot)
	Sectie	A
	Percelen	Openbaar terrein; delen van 268G, 268F, 267Y, 261 ^E , 262F, 267G2, 267 ^E 2, 267C2, 267A2, 288L, 289F, 292H, 292L, 292N, 290B, 290C, 290D, 290G, 341K, 341V, 341B2, 341A2, 471R, 471W, 471V, 271/2, 470F, 470 ^E , 465G, 465F, 464D, 464 ^E , 465 ^E , 461W, 461V, 461F
Coördinaten	Noordoost	X: 95 695 Y: 206 888
	Noordwest	X: 95 657 Y: 206 885
	Zuidoost	X: 96 543 Y: 205 971
	Zuidwest	X: 96 530 Y: 205 951
Oppervlakte plangebied		Ca. 12.040 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 12.040 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 – Jeroen Verrijckt

1 GEMOTIVEERD ADVIES

1.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek is de aanvraag van een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen langsheen de spoorlijn 58 te Waarschoot, deelgemeente van Waarschoot. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

1.2 Resultaten vooronderzoek

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem kon enkel het bureauonderzoek uitgevoerd worden. Op basis van dit vooronderzoek zonder ingreep in de bodem was het niet mogelijk om met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed op het terrein.

De gemeentenaam Waarschoot komt van het Frankische vrouwelijke substantief ward (wacht, hoede) en het Germaanse skauto (spits toelopend stuk grond, meestal bebost, opduikend uit moerassig gebied) wat verwijst naar een Merovingische of Karolingische nederzetting. Archeologische vondsten uit deze of vroegere perioden zijn echter niet gekend.

Op historisch kaartmateriaal is te zien dat in de 18de eeuw het terrein in bosrijk gebied lag. In de 19de eeuw werd de spoorlijn aangelegd en was het ruimtelijk uitzicht heel anders, waarbij vooral akkers voorkomen in de directe omgeving. De centrale verbreding in het terrein is waar de Burggravenstroom loopt en wordt omgeleid naar het noorden toe. Deze omleiding was er niet in de 19de eeuw; origineel liep deze nog verder door naar het westen om dan in een scherpe bocht (ca. 90°) naar het noorden te gaan. Waarschijnlijk naar aanleiding van de spoorweg die vernieuwd werd ergens in de 20ste eeuw, werd de beek ook omgeleid om ten noordoosten van de spoorweg te blijven. Hierdoor is de verwachting op archeologische sites uit de nieuwe tijd en nieuwste tijd laag.

De omgeving rond het projectgebied bevindt zich in de kleine vallei van de Burggravenstroom. Naar het noorden en het zuiden toe loopt het terrein lichtjes op naar kleine ruggen. Algemeen gezien is het relatief vlak reliëf tussen 6 en 10 meter. Het terrein is doorsneden door talrijke beken, waaronder de reeds vermelde Bruggravenstroom. Het plangebied bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 5,42 en 7,15 m + TAW. Hierbij is de Burggravenloop zeer duidelijk afgetekend. De naburige spoorweg ligt iets hoger.

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem van het plangebied deels gekarteerd als podzolbodems. Gelet op de landschappelijke ligging, in een omgeving met enkele beekvalleien en verscheidene vennen, is er een hoge verwachting voor steentijdartefactensites aanwezig. Doordat er sprake is van een podzolbodem, is de kans op een is de kans op het aantreffen van intact bewaarde artefactenvindplaatsen uit de vroege prehistorie (steentijd) hoog.

Het plangebied kent geen archeologische en historische gegevens. De ruime omgeving van het plangebied kent eveneens weinig archeologische vondstlocaties. Het ontbreken van goed onderzochte archeologische sites wil echter niet zeggen dat er geen archeologische sites aanwezig zijn. De weinige archeologische vondstlocaties tonen aan dat er wel degelijk archeologische sites aanwezig zijn. Binnen een straal van 1000m werden acht CAI-meldingen aangeduid. Het gaat hierbij om drie bouwkundige structuren die teruggaan tot in de middeleeuwen en aangeduid zijn aan de

hand van erfgoedonderzoek. De andere komen voort uit de werfbegeleiding van het Fluxystraject in 2004. Bij deze begeleiding werden heel wat niet-dateerbare paalkuilen aangetroffen, alsook een mogelijke restant van een haardkuiltje te dateren in de steentijd. In de directe nabijheid van het plangebied werden geen (archeologie)nota's opgemaakt. Bijgevolg kan er dus ook geen extra informatie opgegeven worden over het plangebied.

Op basis van de gekende archeologische en historische waarden, is er een hoge verwachting voor sites uit de steentijd. De verwachting voor sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwen (vroeg, volle en late middeleeuwen) is eerder matig tot hoog.

De opdrachtgever plant op het terrein de verbetering van het zuidelijke weg, de aanleg van de weg in het noorden en de verbetering van de Burggravenstroom centraal op het plangebied. De bestaande toegangsweg is reeds halfverhard, maar wordt mee verbeterd. Hierbij is de impact miniem. Deze weg wordt naar het noordwesten toe verder in steenslag verlengd over een lengte van 832 meter. Deze weg heeft een breedte van 3,5 meter en de steenslag heeft een diepte van 50 cm. Het terrein wordt hiervoor eerst een deel opgehoogd, waardoor de weg op het hoogste punt komt te liggen. In het noordwesten wordt deze weg aangesloten op de Dam. De waterloop wordt iets naar het noordoosten verplaatst en krijgt een breedte van 6 meter. Dit zal een lengte hebben van zo'n 167 meter. De impact van deze werken is zeer lineair en lokaal van aard. Gelet op het ontbreken van grootschalige en diepe impact, is er een laag potentieel op kennisvermeerdering aanwezig.

1.3 Afweging noodzaak verder onderzoek

Na een uitgebreide bureaustudie waarbinnen historische, cartografische, geologische, geografische en bodemkundige bronnen werden onderzocht en teruggekoppeld aan het hedendaagse terreingebruik en de bouwplannen van de opdrachtgever, kan geconcludeerd worden dat de terreinen zwaar vervuild werden in het verleden. Tevens bleek uit boringen dat het terrein opgehoogd werd tot 2-2,2m dik.

Na een fase in het vooronderzoek volgt geen verder vooronderzoek, zonder ingreep in de bodem of met ingreep in de bodem, indien op basis van de reeds uitgevoerde fase(s) van het vooronderzoek voldoende informatie gegenereerd is om (Code van Goede Praktijk, p. 31):

~~1. Een archeologienota of nota op te maken die de hoogstwaarschijnlijke afwezigheid van een archeologische site afdoende staft, of;~~

2. Een archeologienota of nota op te maken die het ontbreken van potentieel op kennisvermeerdering afdoende staft (doordat de geplande bodemingrepen geen impact hebben op het eventueel aanwezige erfgoed of doordat verder onderzoek van het aanwezige erfgoed geen nuttige kenniswinst zou opleveren), of;

~~3. Een archeologienota of nota op te maken die de noodzaak voor een archeologische opgraving staft én een plan van aanpak hiervoor biedt, of;~~

~~4. Een archeologienota of nota op te maken die de mogelijkheid voor een behoud in situ staft én een plan van aanpak hiervoor biedt.~~

Op basis van bovenstaande argumentatie word een advies gegeven om de terreinen vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Hierbij rekening houdend dat de geplande werken geen grootschalige of diepe impact hebben, adviseert J. Verrijckt bvba om het plangebied vrij te geven voor verdere ontwikkelingen.

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek kan geconcludeerd worden dat er geen vervolgonderzoek noodzakelijk is. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek is met voldoende zekerheid een uitspraak te doen over de aanwezigheid en waarde van archeologisch erfgoed, het potentieel op kennisvermeerdering en de haalbaarheid van eventueel verder onderzoek.

Een doorslaggevende factor in het bepalen of verder onderzoek noodzakelijk is, is de aard van de geplande werken. De beslissing om geen vervolgonderzoek te adviseren steunt op de volgende redenering:

- Voldoende info aanwezigheid site: Nee.
- Site aanwezig: Nee, er zijn geen aanwijzingen voor de aan- of afwezigheid van een archeologische site.
- Voldoende info over kennispotentieel en technische haalbaarheid project: De opdrachtgever plant op het terrein de verbetering van het zuidelijke weg, de aanleg van de weg in het noorden en de verbetering van de Burggravenstroom centraal op het plangebied. De bestaande toegangsweg is reeds halfverhard, maar wordt mee verbeterd. Hierbij is de impact miniem. Deze weg wordt naar het noordwesten toe verder in steenslag verlengd over een lengte van 832 meter. Deze weg heeft een breedte van 3,5 meter en de steenslag heeft een diepte van 40 cm. Het terrein wordt hiervoor eerst een deel opgehoogd, waardoor de weg op het hoogste punt komt te liggen. De weg is ook opgedeeld in een karrenspoor en zal dus niet volledig verhard worden. In het noordwesten wordt deze weg aangesloten op de Dam. De waterloop wordt iets naar het noordoosten verplaatst en krijgt een breedte van 6 meter. Dit zal een lengte hebben van zo'n 167 meter. De impact van deze werken is zeer lineair en lokaal van aard. J. Verrijckt bvba geeft dan ook het advies om de terreinen vrij te geven.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 BIBLIOGRAFIE

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.